

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเดิม

เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเดิม

๑. การครั้น การทำให้เสียงสั้นสะเทือนภายในลำคอ
๒. การกระทบเสียง เอื้อนทำนองสูงต่ำสองพยางค์สุดท้าย โดยใช้เสียงสั้นกว่าปกติ
๓. การหลบเสียง ร้องในแนวเสียงสูงหรือต่ำกว่าปกติ แต่ร้องไม่ถึงจึงหักให้สูงหรือต่ำ โดยใช้เสียงเดียวกัน
๔. การโหน ร้องด้วยลีลาที่ตัวเนื้อจากสูงไปหาต่ำ หรือต่ำไปหาสูง
๕. การปั้นเสียง ร้องเสียงสูงโดยการแขม่วท้อง

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเดิม

วิธีปฏิบัติในการขับร้องเบื้องต้น

๑. การนั่ง เริ่มแรกคือการฝึกนั่งพับเพียบ หน้าตรง ไม่ก้มหน้า เหลียวหลัง ส่วนการนั่งตัวตรง ไม่เหลียวไปมา เป็นลักษณะที่ถูกต้องตามหลักของสรีรศาสตร์ กล่าวคือ ช่วยให้สามารถระบายลมหายใจเข้า-ออกได้สะดวก ช่วยให้ทุกส่วนในร่างกายปลอดโปร่ง

๒. การใช้กำลังเสียง หมายถึง การออกเสียงดังอย่างเต็มที่ในช่วงระยะลมหายใจแต่ละช่วง ออกเสียงให้เต็มที่ไม่ออมแรง การฝึกร้องเต็มเสียงนี้จะทำให้รู้กำลังของตัวเองว่าช่วงหายใจแต่ละช่วงจะออกเสียงได้นานเท่าใด

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเดิม

๓. การผ่อนคลายหัวใจ ช่วงระยะเวลาของการหายใจมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการขับร้องเพลงไทย ควรรู้ระยะเวลาการผ่อนคลายใจในแต่ละวรรคแต่ละช่วงด้วย อาจฝึกได้ด้วยการอ่านหนังสือให้ถูกวรรคตอนและได้ใจความ ฝึกกำกลมหายใจไว้แล้วค่อยๆ ผ่อนเมื่อหมดวรรค

๔. จังหวะ คือการแบ่งส่วนย่อยของทำนองเพลง ซึ่งดำเนินไปด้วยเวลาอันสม่ำเสมอ จังหวะเป็นสิ่งสำคัญควรรู้จักรักษาให้ถูกต้อง คือให้มีความสม่ำเสมอ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเดิม

๕. อักขระดี หมายถึง การเปล่งถ้อยคำให้ถูกต้องชัดเจน การร้องเพลงไทยให้ชัดเจนนั้นอาจดูเหมือนว่ายากกว่าการพูดให้ชัด ฝึกอักขระควรฝึกในหัวข้อต่อไปนี้

ก. ร้องให้ถูกตามบทร้อง เช่น พุทธา นุภาพ นำผล

ข. ออกเสียง ร ล หรือควบเกล้าให้ชัดเจน

ค. ออกเสียงสั้นยาวให้ถูกต้อง เช่น เสรีจ สหุก ฯลฯ

๖. เสียงเอื้อน สัญลักษณ์ของเพลงไทย คือการทำเสียงให้เป็นทำนองเรียกว่าเสียงเอื้อน เสียงเอื้อนเป็นเสียงที่ผ่านออกมาจากลำคอโดยตรง มีอยู่มากมายหลายเสียงและจะขอกล่าวเพียงบางเสียงที่ใช้กันมาก

ก. เสียงเออ เป็นเสียงสำคัญมาก มีหน้าที่เป็นเสียงนำ ใช้กันมากในการขับร้อง

ข. เสียงเอย มีที่ใช้ในตอนสุตวรรค หรือหมดเอื้อน หรือวรรคของเอื้อน จะขึ้นบทร้อง

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

การแสดงออกและคุณลักษณะของผู้ขับร้องเพลงไทยเดิม

คุณลักษณะของผู้ขับร้องเพลงไทยเดิมนั้น สามารถแบ่งเป็นลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. เสียงของผู้ฝึกฝน

หมายถึง ผู้ฝึกฝนการขับร้อง ต้องเป็นผู้ประกอบด้วยเสียงที่แจ่มใสเข้ากับลักษณะของเครื่องดนตรีไม่แหบแห้ง

๒. การฝึกเบื้องต้น

เป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ จะต้องได้รับการฝึกขับร้องตั้งแต่เพลงง่าย ๆ โดยศึกษาวิธีการเอื้อน

๒.๒ ลมหายใจในการปฏิบัติการขับร้อง จะต้องศึกษาและหาช่วงหายใจให้ถูกวรรคตอน หรือประโยคของบทเพลง

๒.๓ การใช้อักษรวิธีให้ถูกต้อง ผู้ขับร้องต้องมีความสามารถในการออกเสียงตามอักษร สระ พยัญชนะ

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

การแสดงออกและคุณลักษณะของผู้ขับร้องเพลงไทยเดิม

๓. มีความขยันหมั่นเพียร

ผู้ขับร้องเพลงไทยเดิมต้องหมั่นฝึกซ้อมจนเกิดความแม่นยำและชำนาญ เพราะการร้องนั้นต้องใช้ความสามารถในการจำทั้งเนื้อร้อง ทำนอง วรรคตอน จังหวะ และการร้องรับกับดนตรีไปพร้อม ๆ กัน

๔. ศึกษาบทร้อยกรองที่ใช้ในการขับร้อง

ผู้ขับร้องต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำความงามของบทกลอนถ่ายทอดเป็นเสียงร้อง และรักษาความไพเราะสละสลวยของบทกลอนนั้นไว้

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการฝึกเอื้อนเสียงในเพลงไทยเดิม

การเอื้อนเสียง คือ การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนองแต่ไม่มีเนื้อร้อง ทำให้ทำนองเพลงเลื่อนไหลติดต่อกันไปโดยไม่ขาดเสียง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเพลงไทย ผู้ขับร้องที่ดีควรสนใจศึกษาวิธีการเอื้อนเสียง ซึ่งมีเทคนิคในการทำเสียงแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑. วิธีการทำเสียง เออ-เอ้อ

ใช้น้ำหนักเสียงลึกลงอยู่ที่โคนลิ้น บังคับคอให้แข็ง เพยอริมฝีปากเล็กน้อยแล้วเปล่งเสียงออกจากลำคอโดยไม่ขยับคางและไม่หุบปาก

๒. วิธีการทำเสียง เอย

เมื่อจะออกเสียงเอยควรขยับโคนลิ้น กระทบชั้นหาเพดานปากเล็กน้อย ให้ขอบลิ้นทั้งสองข้างกระทบเพดานปากแล้วแยกมุมปากออกเล็กน้อย ให้เกิดเป็นเสียงอ้อที่ไม่ชัดเจนนัก

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการฝึกเอื้อนเสียงในเพลงไทยเดิม

๓. วิธีการทำเสียง อ้อ-อ้อ

เพยอริมฝีปากเล็กน้อย เปล่งเสียงออกมาจากคอโดยตรง บังคับค้างไว้ให้หนึ่ง แล้วยกโคนลิ้นขึ้นเล็กน้อย เพื่อเปลี่ยนทางลมให้มากระทบเพดานปากและเปล่งเสียงให้ออกมาทางจมุก (เสียงนาสิก)

๔. วิธีการทำเสียง อี

หลักการเหมือนการเปล่งเสียงอ้อ แต่ทำให้เสียงสะดุดสั้นลง มักใช้ในการกล้ำกับคำหรือเสียงเอื้อนอื่น โดยไม่เปล่งออกมาให้ชัดเจน

๕. วิธีการทำเสียง เอ้ย

เหมือนกับการทำเสียงเออ แต่ผันเสียงให้สูงขึ้นโดยไม่ปิดปากเปลี่ยนหน้าหนักในช่วงหางเสียงไปอยู่ที่จมุก

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการฝึกเอื้อนเสียงในเพลงไทยเดิม

๖. วิธีการทำเสียง เออะ

เปล่งเสียงเหมือนการเอื้อนเสียงเออ แต่ทำเสียงสะดุดให้สั้นลง

๗. วิธีการทำเสียง เฮอ

ต้องเปล่งเสียงออกจากคอ บังคับให้น้ำหนักเสียงมาอยู่ที่เพดานและขึ้นหาสิก
เปล่งเสียงให้กระทบทั้งสองข้าง แต่ผ่านทางปากมากกว่าทางจมูก

๘. วิธีการทำเสียง ฮือ

เหมือนกับการเปล่งเสียงเฮอ แต่ต้องออกเสียงให้มีน้ำหนักเสียงขึ้นหาสิกแรง
กว่าปกติ โดยยกโคนลิ้นกระดกขึ้นเพดานปากแต่ไม่ชิด

๙. วิธีการทำเสียง ฮึ

หลักเหมือนกับการเปล่งเสียงฮือ แต่ทำให้เสียงสะดุดสั้นลง

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการฝึกเอื้อนเสียงในเพลงไทยเดิม

๑๐. วิธีการทำเสียง หือ

เผยอริมฝีปากเล็กน้อย เปล่งเสียงฮือผ่านออกมาช้า ๆ พร้อมกับผันเสียงขึ้นสูง ให้เสียงออกจมูก การเปล่งเสียงจะออกคำไม่ชัดเจน เมื่อจวนจะสุดเสียงต้องค่อย ๆ ลดกำลังเสียงลงทีละน้อยจนสุดหางเสียง ใช้ปนในบางช่วงของการเอื้อน

๑๑. วิธีการทำเสียง เอ็งเออ

เริ่มต้นด้วยการเปล่งเสียงเออ แล้วกระดกโคนลิ้นขึ้นไปสัมผัสชิดเพดานปาก เสียงจะออกทางจมูก และเกิดเสียงเอ็งแล้วเปล่งเสียงต่อเหมือนเออ โดยติดเสียง ง มาด้วย

๑๒. วิธีการทำเสียง เอ็งเอย

เริ่มต้นด้วยการเปล่งเสียงเออ และกระดกโคนลิ้นขึ้นไปสัมผัสชิดเพดานปาก เสียงจะออกทางจมูก และเกิดเสียงเอ็ง เปล่งเสียงต่อเหมือนเออ โดยติดเสียง ง มาด้วย

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงลาวคำหอม ๒ ชั้น

เพลงลาวคำหอมเป็นเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ร้องอวดกันในการเล่นสัทวา แต่งขึ้นโดยทันทีและขับร้องเป็นเพลงโต้ตอบกันโดยไม่มีกรำและไม่มีดนตรีประกอบ เพลงลาวคำหอมนี้ จำเริญผยองยิ่ง (โคม) เรียกโดยทั่วไปว่า “จำโคม” นักร้องและนักแต่งเพลงสัทวาที่มีชื่อเสียง เป็นผู้แต่งทั้งเนื้อร้องและทำนอง

ต่อมาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) จึงแต่งทำนองดนตรีขึ้นเพื่อให้วงดนตรีบรรเลงขับร้องโดยยึดจากทำนองร้องของจำเริญผยองยิ่ง

ได้รับความนิยมแพร่หลายในวงการดนตรีทุกชนิดในปัจจุบัน

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงลาวคำหอม ๒ ชั้น

เนื้อร้องเพลงลาวคำหอม ๒ ชั้น

ท่อน ๑   ยามเมื่อลมพัดหวาน

ไม้เอ๋ยไม้สูงสุด

ไผ่เอ๋ยบ่ได้ต้อง

ท่อน ๒   โอ้เจ้าดวง

กลิ่นหอมเพียงผุดพัน

แข่งแขอยู่แต่หน้า

ลมก็อวลแต่กลิ่นมณฑาทอง

อย่าสู้ปอง

แต่ยินนามดวงเอ๋ย

เจ้าดวงดอกโกมล

พุ่มในสวนดุสิตา

ฝูงกุมราสุดปัญญาเรียมเอ๋ย

เทคนิคการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย

เทคนิคการขับร้องเพลงลาวคำหอม ๒ ชั้น

เนื้อร้องเพลงลาวคำหอม ๒ ชั้น

ท่อน ๓

โອ້อกคิตถึ

นอนให้ไฝฝั้น

โອ້อกคิตถึ

นอนให้ไฝฝั้น

ทรงกลด สวยสดโสภา

ทรงกลด สวยสดโสภา

คิตถึคะนึ่งนอนวัน

เห็นจันทรแจ่มฟ้า

คิตถึคะนึ่งนอนวัน

เห็นจันทรแจ่มฟ้า

แสงทองส่องหล้า ขวัญตาเรียมเอย

แสงทองส่องหล้า ขวัญตาเรียมเอย

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยว คือ เพลงที่ปรุงแต่งขึ้นจากโครงสร้างทำนองเพลงปกติให้เป็นทางพิเศษเฉพาะเครื่องดนตรี ทั้งดีด สี ดี เป่า ใช้บรรเลงในโอกาสพิเศษเพื่อแสดงภูมิปัญญาของผู้แต่ง และแสดงชั้นเชิงทักษะฝีมือชั้นสูงของผู้บรรเลงด้วย

เครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงเดี่ยว คือ เครื่องดนตรีประเภทที่บรรเลงทำนอง เช่น ระนาด ซอวง ซอ จะเข้ ปี่ ขิม เป็นต้น มีเครื่องดนตรีประเภททำจังหวะ เช่น โทน รำมะนา หรือกลองสองหน้า และฉิ่ง

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงเพลงเดี่ยว

การบรรเลงเดี่ยวมีจุดมุ่งหมาย ๓ ประการ คือ

๑. แสดงทำนองเพลง ที่ครูได้ประพันธ์ขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดาร สามารถบรรเลงอวดทางหรือวิธีดำเนินทำนองได้
๒. แสดงความแม่นยำ ของผู้บรรเลงที่สามารถจดจำทำนอง กลเม็ดเด็ดพรายและวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประติษฐ์ไว้เป็นอย่างดีถ้วนทุกประการ
๓. แสดงฝีมือ ของผู้บรรเลง ที่สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีนั้น ๆ ได้ตามที่ครูผู้แต่งได้ประติษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะโลดโผนหรือพลิกแพลงเพียงใด ก็สามารถทำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

โอกาสในการบรรเลงเพลงเดี่ยว

ในอดีตเพลงเดี่ยวเป็นที่นิยมมากในรัชกาลที่ ๕ ถึงรัชกาลที่ ๗ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยแต่ละสำนักจะมีวงดนตรีของตนเองไว้เพื่ออวดฝีมือ แข่งขันประชันกันระหว่างครูเพลงและนักดนตรี จึงได้มีผู้คิดประพันธ์เพลงเดี่ยวขึ้นมากมาย เป็นเหตุให้เพลงเดี่ยวได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

- โอกาสที่ต้องแสดงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์ และความสามารถของนักดนตรี
- โอกาสในการประชันแข่งขันระหว่างนักดนตรีในสถาบันต่าง ๆ

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงรวมวง

การบรรเลงรวมวง หมายถึง การบรรเลงไปพร้อม ๆ กันเต็มทั้งวง ทุกเครื่องดนตรีจะทำหน้าที่และดำเนินวิธีการบรรเลงของตนไปโดยถูกต้องและกลมกลืนกัน

เพลงบรรเลงรวมวงที่ครูบาอาจารย์ในสมัยโบราณได้แต่งไว้ สามารถแยกได้เป็น ๓ แบบ คือ

๑. เพลงพื้น
๒. เพลงกรอ
๓. เพลงลูกล้อลูกชัด

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงรวมวง

๑. เพลงพื้น

เป็นเพลงที่มีทำนองเรียบ ๆ ไม่พลิกแพลง ผู้บรรเลงเครื่องดนตรีสามารถใช้สติปัญญาของตนคิดประดิษฐ์ทำนองบรรเลงได้ตามความพอใจแต่ต้องให้กลมกลืนกันกับทำนองเดิม

๒. เพลงกรอ

เป็นเพลงที่แต่งไว้ให้มีทำนองเป็นเสียงยาว ซึ่งการบรรเลงเสียงยาวนั้น เครื่องดนตรีประเภทที่ใช้ไม้ตีจะต้องตีกรอ จึงเรียกทางเพลงนี้ว่า “ทางกรอ”

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงรวมวง

๓. เพลงลูกล้อลูกขัด

เพลงประเภทนี้จะแบ่งเครื่องดนตรีออกเป็น ๒ กลุ่ม ผลัดกันบรรเลงเป็นวรรคตอน การบรรเลงผลัดกันคนละวรรคละตอนอย่างนี้ เรียกว่า “ลูกล้อลูกขัด”

สามารถอธิบายลักษณะของลูกล้อ ลูกขัด และลูกเหลื่อม ได้ดังนี้

๓.๑ ลูกล้อ เครื่องดนตรีที่บรรเลงอยู่ในพวกเครื่องหน้าจะบรรเลงวรรคตอนที่ เป็น “ลูกล้อ” ล่วงหน้าไปก่อนจากนั้นเครื่องดนตรีพวกเครื่องตามจึงบรรเลง “ล้อ” วรรคตอนที่ พวกหน้าบรรเลงไปตามวิธีแห่งเครื่องดนตรีของตนอีกทีหนึ่งเมื่อฟังประกอบกันแล้วจึง เปรียบเหมือนกับลูกคลื่นในทะเลที่หนุนเนื่องกันเข้ามาเป็นแถว ๆ

จุดเด่นของลูกล้อ คือ เครื่องหน้าและเครื่องตามบรรเลงทำนองเหมือนกัน

การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เทคนิคการบรรเลงรวมวง

๓.๒ ลูกขัด เป็นการบรรเลงทำนองของเครื่องนำกับเครื่องตามที่ไม่ได้เป็นทำนองอย่างเดียวกัน กล่าวคือ เครื่องนำบรรเลงทำนองอย่างหนึ่งส่วนเครื่องตามก็บรรเลงทำนองอีกอย่างหนึ่ง

จุดเด่นของลูกขัด คือ เครื่องนำและเครื่องตามบรรเลงทำนองไม่เหมือนกัน ขัดกัน

๓.๓ ลูกเหลื่อม คือการที่เครื่องดนตรีประเภทเครื่องนำบรรเลงเพลงประโยคสั้น ๆ แล้วทิ้งท้ายจังหวะไว้ชนิดหนึ่ง ประมาณเท่ากับตัวเชบิต ๒ ชั้น ๑ ตัวในจังหวะ ๒/๔ จากนั้นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตามก็บรรเลงเพลงประโยคเดียวกันโดยกันให้ท้ายประโยคลงจังหวะพอดี เมื่อฟังด้วยกันแล้วจะเห็นได้ว่าตอนท้ายประโยคมีการเหลื่อมกัน

จุดเด่นของลูกเหลื่อม คือ เครื่องนำและเครื่องตามบรรเลงทำนองเหมือนกันคือเหลื่อมบรรเลงไม่พร้อมกันนั่นเอง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

การขับร้อง คือ การทำให้เกิดเสียงดนตรีจากเสียงของมนุษย์ และเสริมด้วยถ้อยคำ ทั้งระบบเสียงสูงต่ำและจังหวะ

การขับร้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ การร้องเสียงเดียวและการร้องประสานเสียง

๑. การร้องเสียงเดียว คือ การร้องที่มีทำนองเพียงแนวเดียวโดยใช้ผู้ร้องคนเดียวเรียกว่า การร้องเดี่ยว (Solo Singing) หรือมีผู้ร้องร่วมกันหลายคนคือ การร้องหมู่ (Unison Singing) เช่น การร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงสดุดีมหาราชา เป็นต้น

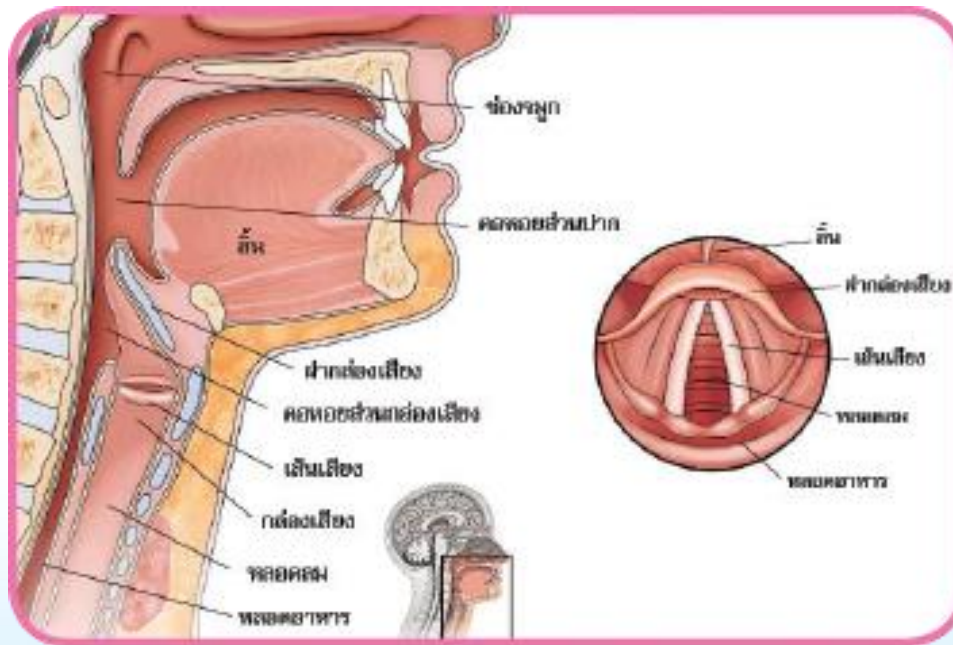
๒. การขับร้องประสานเสียง คือ การร้องที่มีผู้ร้องมากกว่าหนึ่งคนและมีเสียงร้องมากกว่าหนึ่งแนวขึ้นไป ทำให้เกิดการประสานเสียงแต่ละแนวขึ้น การร้องในวงขับร้องประสานเสียงมาตรฐานจะใช้การร้องสี่แนวเสียงคือ เสียงโซปราโน อัลโต เทเนอร์และเบส

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

แหล่งกำเนิดเสียง อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียงได้แก่ เส้นเสียง หรือ สายเสียง (Vocal Chord) ซึ่งมีลักษณะเป็นกล้ามเนื้อบาง ๆ ๒ เส้น มีขนาดประมาณครึ่งนิ้วอยู่ในกล่องเสียง ซึ่งอยู่ตรงด้านบนของหลอดลมในลำคอ

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

เสียงเกิดขึ้นได้อย่างไร เสียงเกิดจากลมหายใจออก ที่นำเข้าไปผ่านจมูกหรือปาก แล้วนำออกมาโดยผ่านกล่องเสียงและเส้นเสียงในลำคอ ทำให้เส้นเสียงสั่นสะเทือนเกิดเป็นคลื่นสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงซึ่งเกิดจากการสั่นสะเทือนของเส้นเสียง จะได้รับการปรับแต่งเป็นการพูดหรือเสียงร้องเพลง

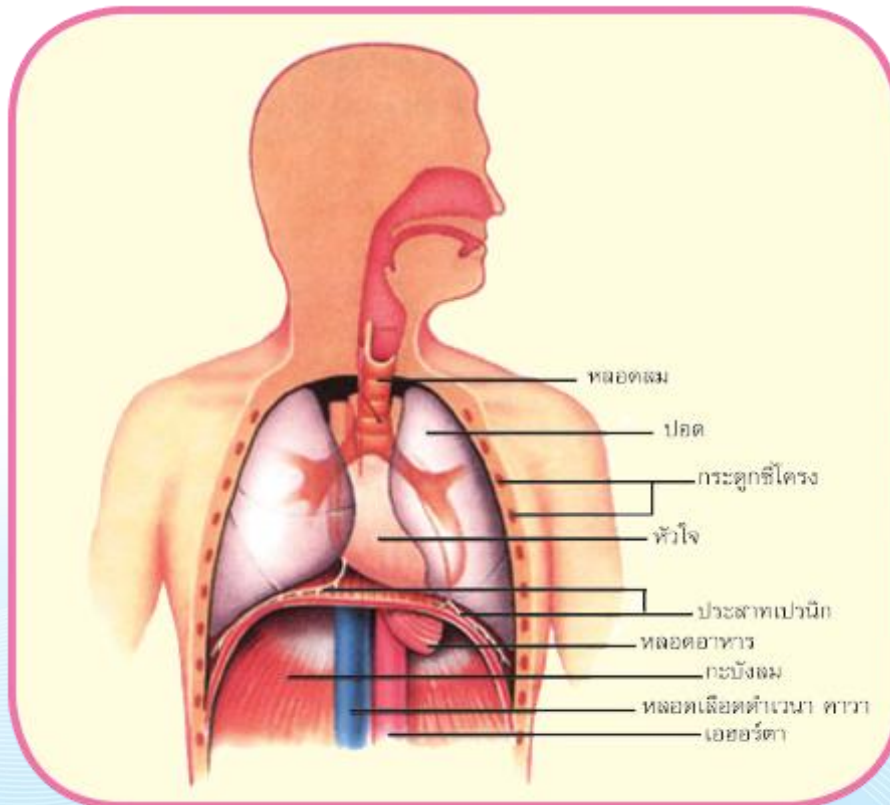
ท่าทางการยืนการนั่ง ท่าทางในการร้องเพลงไม่ว่าจะนั่งหรือยืน จะต้องอยู่ในลักษณะตรงคือ ลำคอตรง ศีรษะตรงอกผายไหล่ผึ่ง ไม่เกร็งส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ไม่ปล่อยให้หลังค่อม ไม่ก้มหน้าถ้าถือโน้ตเพลงก็ให้ถืออยู่ในระดับคาง ในขณะที่ยืนเท้าควรห่างกันเล็กน้อย หน้าหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองข้าง เท้าข้างใดข้างหนึ่งค่อยมาข้างหน้าเพื่อการทรงตัว

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

การหายใจ ลมหายใจ เป็นพื้นฐานของการขับร้อง ต้องมีวิธีควบคุมลมหายใจและผ่อนลมหายใจที่ดีจึงจะมีเสียงอันไพเราะ วิธีการหายใจในการขับร้องเพลง คือ

หายใจเข้า กะบังลมเคลื่อนตัวต่ำลงทำให้เกิดที่ว่างบริเวณทรวงอก อากาศภายนอกไหลเข้าไปแทนที่โดยผ่านปากหรือจมูกแล้วจึงเข้าสู่ปอด

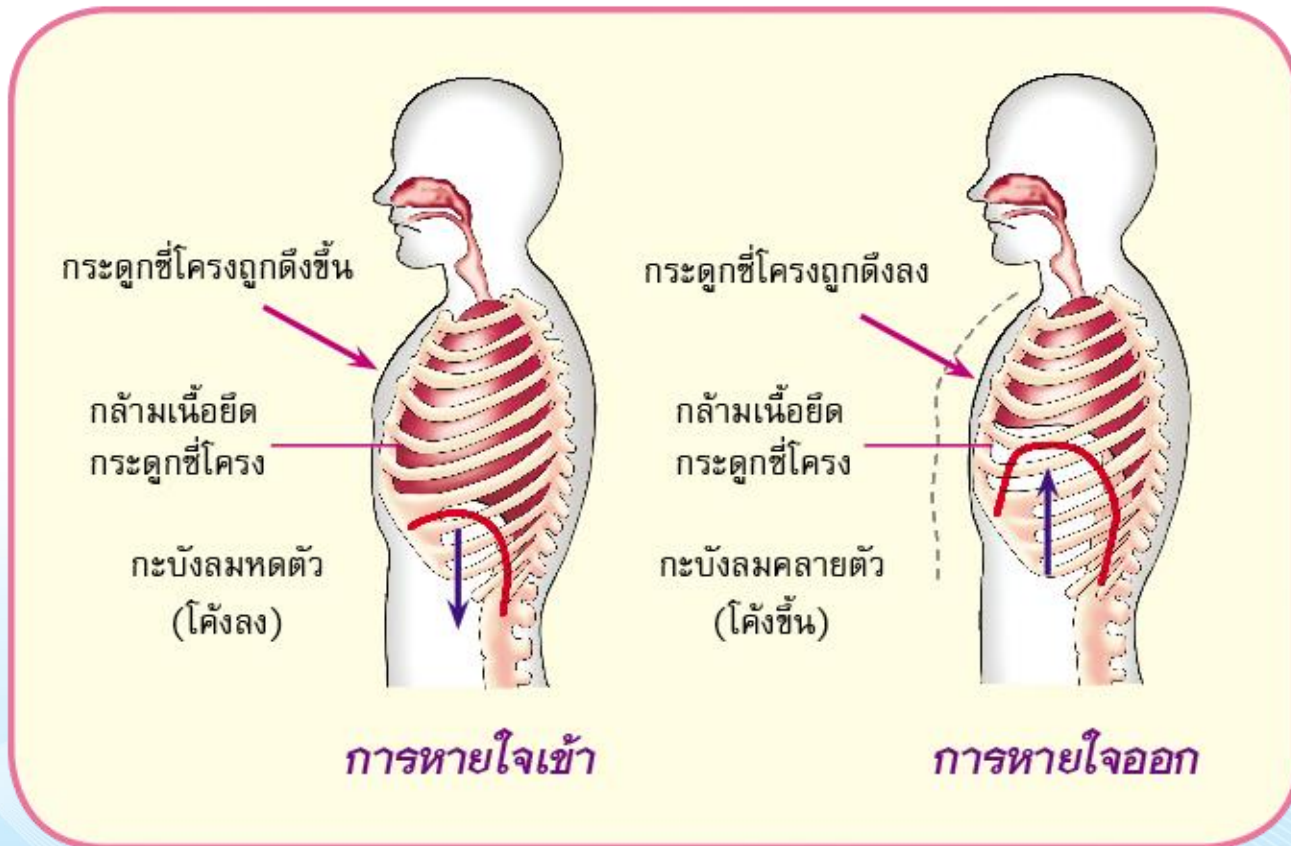
หายใจออก กะบังลมยกสูงขึ้น อากาศภายในปอดถูกผลักออกมาทางหลอดลมผ่านจมูกและปากเช่นเดียวกัน

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

แบบฝึกหัดการหายใจ

วิธีที่ ๑ หายใจเข้าช้า ๆ พร้อมทั้งยกแขนทั้งสองข้างขึ้นระดับไหล่ นับ ๑-๒-๓ แล้วกลั้นลมหายใจไว้ชั่วขณะ นับ ๔-๕-๖ แล้วหายใจออกช้า ๆ พร้อมลดแขนแนบลำตัว และนับ ๗-๘-๙ สังเกตดูท่าทางให้อยู่ในลักษณะตรงและอกผายไหล่ผึ่ง

วิธีที่ ๒ วางมือทั้งสองข้างระดับเอว ให้หัวแม่มืออยู่ด้านหลัง นิ้วที่เหลือวางที่หน้าท้อง บริเวณซี่โครงซี่สุดท้าย และหายใจเข้าให้ลึกถึงกะบังลมกลั้นหายใจไว้ชั่วขณะ จากนั้นปล่อยลมออกช้า ๆ ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น ปล่อยลมออกช้า ๆ เป็นเสียง เอส (ssssss) พร้อมทั้งจับเวลาหรือนับตามจังหวะซีพอร์ให้ได้ ๑-๒๐ วินาทีสำหรับเบื้องต้น และ ๑-๔๐ วินาทีขึ้นไปในระดับขั้นสูงปล่อยลมหายใจออกช้า ๆ ออกเสียง ลาโดยยึดระดับเสียงโน้ต โดโน้ตหนึ่งพร้อมทั้งนับ ๑-๑๐ ในครั้งแรก ครั้งต่อไปนับ ๑-๑๕, ๑-๒๐, ๑-๒๕, ๑-๓๐ ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

วิธีที่ ๓ เป่าลมให้อยู่ในลักษณะของการแหม่วท้องเข้าและขยายออกตามจังหวะที่ครูนับ พร้อมทั้งออกเสียง ฮู้ ฮู้ ฮู้ ฮู้ ฮู้ ให้มีระดับเสียงที่สูงที่สุด ขณะฝึกใหม่เป่าลม ๓๐ ครั้ง แล้วเพิ่มเป็น ๕๐ ครั้ง จนถึง ๑๐๐ ครั้ง

เลือกฝึกวิธีใดวิธีหนึ่งตามความเหมาะสม บางวิธีฝึกเป็นประจำ บางวิธีฝึกเป็นครั้งคราว

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

การเปิดลำคอ

วิธีฝึกเปิดลำคอจึงต้องสร้างความคิดคำนึงให้เกิดจินตนาการของการหาหนอน ซึ่งทำได้หลายวิธีดังนี้

๑. ออกเสียงคำว่า “หาว”

๒. พุดออกเสียงคำว่า ผี - ห - ล - อ - ก หรือคำว่า อี - ง - อ - า - ง

๓. ใช้นิ้วก้อยจากมือข้างขวาวางไว้ระหว่างฟันตรงมุมปากด้านขวา อยู่ในลักษณะคล้ายการกัด แต่ไม่ต้องออกแรงกัด ในขณะที่นิ้วก้อยอยู่ในปากให้ออกเสียง อา - เอ - อี - โอ - อุ อยู่ในระดับเสียงเดียว สังเกตช่องว่างภายในปากและในลำคอให้อยู่ในลักษณะเช่นนี้ในขณะที่ร้องเพลงจะทำให้ร้องเสียงขึ้นสูงและลงต่ำได้อย่างสบาย

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่งความก้องกังวาน (Voice Register) โดยในแต่ละระดับเสียงนั้นมีความก้องกังวานแตกต่างกันดังนี้

ระดับเสียงต่ำ เป็นเสียงที่มีความก้องกังวาน ทุ่ม ใหญ่ ลึก ขณะร้องเพลงในระดับเสียงต่ำ จะรู้สึกคล้ายกับมีความสั่นสะเทือนบริเวณทรวงอก ดังนั้นเมื่อร้องเสียงระดับนี้จึงต้องใช้ความก้องกังวานบริเวณลำคอและช่องในทรวงอกเรียกว่า “Chest Tones”

ระดับเสียงกลาง เป็นระดับเสียงอยู่ระหว่างเสียงต่ำกับเสียงสูง เมื่อเปล่งเสียงระดับกลางจะเกิดความสั่นสะเทือนบริเวณช่องปากและโพรงจมูก ดังนั้นในขณะที่ร้องเสียงระดับกลางจึงต้องใช้โพรงจมูก แก้ม และช่องปากช่วยขยายเสียงเพื่อให้เกิดความก้องกังวานซึ่งเรียกว่า “Mouth and Throat Tones”

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

ระดับเสียงสูง เป็นระดับที่มีความใส แแหลมสูงขณะเปล่งเสียงจะรู้สึกก้องกังวานในโพรงกะโหลกศีรษะและบริเวณหน้าผาก ดังนั้นเมื่อร้องระดับเสียงนี้ต้องให้เกิดความรู้สึกก้องกังวานในศีรษะ ซึ่งเรียกว่า “Head Tones”

การออกเสียงสระและพยัญชนะ ในการร้องเพลงควรคำนึงถึงองค์ประกอบในการออกเสียงคำที่ถูกต้องซึ่งประกอบด้วย

๑. การออกเสียงสระ คำให้ความชัดเจนในคำนั้นมีความชัด
๒. การออกเสียงพยัญชนะ ควรออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

การแบ่งประเภทเสียงที่ใช้ร้อง

ระดับเสียงของผู้หญิง

๑. โซปราโน (Soprano) เป็นระดับเสียงสูงสุดของผู้หญิง มีความกังวานแจ่มใส ไพเราะ แสดงอารมณ์ได้อย่างชัดเจน ระดับเสียงนับจากโดกลาง (Middle c) ถึงตัวลาสูง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

๒. เสียงเมซโซ-โซปราโน (Mezzo-Soprano) เป็นระดับเสียงกลางของผู้หญิงมีความใสของเสียงโซปราโนและความทุ้มห้าวของเสียงอัลโต ช่วงเสียงอยู่ระหว่างตัวโน้ตลาต่ำถึงโน้ตตัวฟาสูง

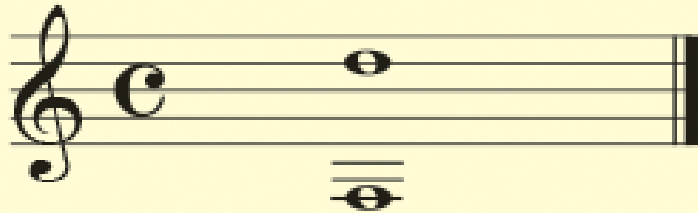

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

๓. เสียงอัลโต (Alto) หรือ คอนทราลโต (Contralto) เป็นเสียงผู้หญิงที่มีช่วงเสียงต่ำที่สุด เป็นเสียงที่ใหญ่และหนักแน่น ช่วงเสียงอยู่ระหว่างโน้ตตัวฟาต่ำ ถึงโน้ตตัวเรสูง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

ระดับเสียงของผู้ชาย

๑. เสียงเทเนอร์ (Tenor) เป็นระดับเสียงสูงสุดของผู้ชาย มีความสูง ใส กังวาน ไพเราะ สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างชัดเจน มีช่องเสียงอยู่ระหว่างโน้ตตัวที่ต่ำ ถึงโน้ตตัวซอล

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

๒. เสียงบาริโทน (Baritone) เป็นเสียงที่มีมากที่สุดใเสียงของผู้ชาย มีระดับเสียงอยู่ระหว่างเสียงเทเนอร์และเสียงเบส มีช่องเสียงอยู่ระหว่างตัวโน้ตตัวซอลต่ำ ถึงโน้ตตัวมี

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขับร้องเพลง

๓. เสียงเบส (Bass) เป็นเสียงต่ำสุดและลึกที่สุดของผู้ชาย มีลักษณะหนักแน่นลุ่มลึกต่ำ
ช่องเสียงอยู่ระหว่างไห้ตตัวมีต่ำ ถึงไห้ตตัวโดกลาง

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

บทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงเดี่ยว

๑. บากาเทล (Bagatelle)

บทเพลงที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน เป็นเพลงเดี่ยวเปียโนขนาดเล็กสั้นฟังง่าย

๒. บัลลาด (Ballad)

บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่าเรื่องราวเป็นที่รู้จักกันดีในยุโรปตั้งแต่ยุคกลาง

๓. ชาโคนเน (Chaconne)

จังหวะค่อนข้างช้าอัตราจังหวะสาม เป็นรูปแบบหนึ่งของการแปรทำนองมีแนวเบส ยืนพื้นหรือการดำเนินคอร์ดยืนพื้น

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๔. เอตูด (Etude)

บทฝึกชั้นสูงที่ช่วยพัฒนาเทคนิคการเล่นดนตรี แต่งโดยนักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียง บทฝึกหลายบทสามารถใช้ในการแสดงคอนเสิร์ตได้เนื่องจากมีความไพเราะและมีคุณค่าทางดนตรีเทียบเท่ากับเพลงที่ใช้แสดง

๕. แฟนตาเซีย (Fantasia)

บทเพลงที่มีรูปแบบอิสระแฝงไว้ด้วยความคิดคำนึง ความฝันและจินตนาการ

๖. ฮิวเมอเรสก์ (Humoresque)

บทเพลงในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ที่แฝงไว้ด้วยอารมณ์ขัน มีลีลาสนุกสนานราวเรียงมีชีวิตชีวา

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๗. ฟิวก์ (Fugue)

บทเพลงในรูปแบบดนตรีหลากหลายแนว มี ๒-๓ แนวมีทำนองเอก ๑ ทำนอง และมีกระบวนการพัฒนาทำนองเอก นอกนั้นให้ขยายความจนเป็นบทเพลงที่สมบูรณ์

๘. อิมพรอมพ์ทู (Impromptu)

บทเพลงขนาดสั้น มีลักษณะเหมือนการด้นสด ไม่มีโครงสร้างหรือสังคีตลักษณะที่แน่นอน มีท่อนเดียว ใช้บรรเลงด้วยเปียโน

๙. มาซัวร์กา (Mazurka)

เพลงเต้นรำพื้นเมืองโปแลนด์ในอัตราจังหวะสาม มักใช้จังหวะประจุก เน้นจังหวะที่ ๒ หรือ ๓

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๑๐. นอกเทิร์น (Nocturne)

บทเพลงสำหรับเดี่ยวเปียโน เป็นเพลงรักโรแมนติกอ่อนหวาน ฟังสบาย ๆ เป็นเพลงที่บรรเลงยามค่ำคืน

๑๑. เปรลูด (Prelude)

บทเพลงบรรเลงนำก่อนที่จะบรรเลงเพลงชิ้นใหญ่

๑๒. ราปโซดี (Rhapsody)

บทเพลงที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน อาจตัดตอนเพลงที่มีอยู่แล้ว มาเรียบเรียงให้วิจิตรพิสดาร

๑๓. โซนาตา (Sonata)

บทเพลงสำหรับบรรเลงเดี่ยว เครื่องดนตรีประกอบด้วยหลายท่อนในอัตราความเร็วและลีลาต่าง ๆ กัน

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๑๔. เซเรเนด (Serenade)

เพลงรักในยามค่ำคืน มีท่วงทำนองไพเราะอ่อนหวานเป็นบทเพลงที่ชายหนุ่มบรรเลงเกี่ยวหญิงสาว

๑๕. ทอคคาตา (Toccata)

บทเพลงสำหรับเดี่ยวคีย์บอร์ด ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน เป็นบทเพลงที่อวดเทคนิคชั้นสูงในลีลารวดเร็ว

๑๖. วอลทซ์ (Waltz)

บทเพลงเต้นรำในจังหวะสาม เป็นที่นิยมแพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

บทเพลงที่ใช้บรรเลงด้วยวงออร์เคสตรา มีลักษณะการบรรเลงดังนี้

๑. คอนแชร์โต (Concerto)

เป็นลักษณะของการบรรเลงที่ให้เครื่องดนตรีเดี่ยวประชันกับวงดุริยางค์

๒. คอนแชร์โต กรอสโซ (Concerto Grosso)

คอนแชร์โตในยุคบาโรก ประกอบด้วยนักดนตรี ๒ กลุ่ม เล่นประชันกัน กลุ่มที่ ๑ เป็นวงออร์เคสตราเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มเครื่องดนตรีที่เล่นเดี่ยวเป็นกลุ่มเล็กมีเครื่องดนตรี ๒-๓ ชิ้น ทั้งสองกลุ่มจะผลัดกันบรรเลงเน้นความแตกต่างของสีสันทันและความดัง-ค่อย

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๓. ดิแวย์ตีเมนโต (Divertimento)

เป็นบทเพลงสั้น ๆ ประกอบด้วยหลายท่อน แต่ละท่อนมีขนาดสั้น เป็นเพลงที่ฟังสบาย ๆ ผ่อนอารมณ์

๔. โอเวอร์เจอร์ (Overture)

หมายถึง เพลงโหมโรงที่บรรเลงก่อนการแสดงอุปรากรหรือละคร เป็นบทเพลงนำก่อนเปิดม่านเพื่อเตือนให้ผู้ชมรีบเข้านั่งประจำที่มีลักษณะเป็นบทเพลงรวมทำนองหลักของอุปรากรจากต่าง ๆ ไว้

เทคนิคการขับร้องเพลงและบรรเลงดนตรีสากล

เทคนิคการบรรเลงดนตรีสากล

๕. สวีท (Suite)

เป็นเพลงชุด ซึ่งบรรเลงในยุคนาโวก ประกอบด้วยท่อนเพลงหลายท่อน ในลักษณะจังหวะที่มีอัตราความเร็ว อัตราจังหวะและลีลาของเพลงเด่นรำที่มีลักษณะแตกต่างกัน

๖. ซิมโฟนิคโพเอม (Symphonic Poem)

บทเพลงสำหรับวงดุริยางค์ที่มีเพียงท่อนเดียว ซึ่งคีตกวีได้ถ่ายทอดเนื้อความจากบทกลอนมีเรื่องราวอยู่เบื้องหลังเป็นที่นิยมในยุคโรแมนติกตอนปลาย

๗. ซิมโฟนี (Symphony)

เป็นบทเพลงสำหรับวงดุริยางค์ มีหลายท่อนในอัตราความเร็วและลีลาที่แตกต่างกัน เป็นบทเพลงบรรเลงขนาดใหญ่มีแบบแผนและโครงสร้างซับซ้อนในมาตรฐานระดับสูง